

Andrzej Jan Zakrzewski - Maluszyn / Częstochowa

Bohaterowie wojny 1918 - 1920

Łukasz Kopera

Mgr Łukasz Kopera

Bohaterowie wojny 1918-1920 z gminy Maluszyn Z racji zbliżającej się 92. rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę, kiedy będziemy przypominać wydarzenia i czcić ludzi, dzięki którym - jak pisano w pierwszym wydaniu Gazety Radomskiej z 1920 r. - „wszyscy jesteśmy świadkami zmartwychwstania naszej ukochanej Ojczyzny”, trzeba także przypomnieć postaci, które z naszej lokalnej społeczności dołożyły starań do tego cudownego jej „wskrzeszenia”. Są nimi nasi przodkowie, mieszkańcy dawnej gminy Maluszyn, uczestnicy walk i bitew w obronie wybijającej się na wolność Polski w latach 1918 – 1920, których groby rozsiane są w nieznanym nam do końca miejscach.

Faktem udziału 26 mężczyzn w tych walkach z naszej społeczności są dwie murowane tablice z szeregiem nazwisk na frontowej fasadzie kościoła parafialnego w Maluszynie. Epitafia te, upamiętniające bohaterską śmierć naszych ojców i dziadów zostały wmurowane w 1934 r. na 16. rocznicę świętowania niepodległości Polski. Zamiar ten powzięty został przez Związek Rezerwistów Koła Maluszyn i zrealizowany w dniu 11 listopada 1934 r.: „(...) jako w dniu Święta Niepodległości odbyła się uroczystość odsłonięcia i poświęcenia tych tablic, w obecności Pana Starosty powiatowego, Inspektora Samorządu Gminnego, Komisarza Policji Państwowej z Radomska, duchowieństwa, rodzin poległych, organizacji społecznych i licznie zebranej okolicznej ludności.” Relację z tego wydarzenia przekazuje nam kronikarz gminy Maluszyn – Ignacy Jezierski, który opracował także imienną listę nazwisk znajdujących się na tych tablicach.

Oto pełna lista poległych za Polskę w latach 1918 – 1920 z gminy Maluszyn uzupełniona o bliższe informacje personalne:

ARABAS LEON, syn Piotra i Józefy z Nowaków, ur. 10 maja 1901 r. w Ciężkowickach, strzelec 53 pułku piechoty, zmarł z choroby nabytej na froncie dnia 14 października 1920 r. w szpitalu wojskowym w Jarosławiu. AUGUŚCIK MICHAŁ, syn Rocha i Marianny z Pawełczyków, ur. 25 lipca 1901 r. w Krzętowie, strzelec 53 pułku piechoty, poległ dnia 25 czerwca 1920 r. w boju pod Hołotką.

BALCERSKI KAZIMIERZ, syn Michała i Jadwigi ze Staników, ur. 29 września 1896 r. w Łazowie, poległ w walkach z Niemcami na Górnym Śląsku w 1921 r.

CIEŚLIK ANDRZEJ, syn Tekli i Piotra z Mofinów, ur. 23 sierpnia 1886 r. poległ na froncie bolszewickim w 1920 r. w okolicach Ossowa za Warszawą.

GRZĄDZIEL FRANCISZEK, syn Tomasza i Marii z Wojtasików, ur. 8 kwietnia 1897 r. w Pierzakach, poległ na froncie bolszewickim w sierpniu 1920 r. w okolicach Radzymina.

KAMIENIECKI ADAM, syn Władysława i Teresy z Moszczeńskich, ur. 27 lutego 1898 r. w Pagowie, podchorąży 105 pułku piechoty, ciężko ranny w boju z bolszewikami pod Lubarem na Wołyniu w dniu 27 czerwca 1920 r. dostał się do niewoli i tam zmarł.

KANCEREK ANTONI, syn Aleksego i Józefy z Kościołków, ur. 25 czerwca 1897 r. w Budzowie. Według zeznań naocznego świadka Adama Musiała z Budzowa, utonął we wrześniu 1920 r. pod Chwastowem na Ukrainie w czasie działań wojennych Batalionu Sanitarnego 4 Dywizji Piechoty.

KITA JÓZEF, syn Walentego i Wiktorii, ur. 1897 r. w Krzętowie, poszedł do wojska jako poborowy rocznika 1897 z Mostów. Według zeznań naocznych świadków Antoniego Więckowskiego – sekretarza Magistratu Miasta Radomska i Stanisława Soleckiego, zamieszkałego w Maluszynie, poległ na froncie bolszewickim w boju 26 pułku piechoty w okolicach Żytomierza w maju 1920 r.

KONIK STANISŁAW, syn Jana i Franciszki z Wodzisławskich, ur. 26 grudnia 1900 r. w Borzykowie, strzelec 53 pułku piechoty, zmarł ranny dnia 12 czerwca 1920 r. w szpitalu polowym nr 607 w Wapniarce, powiat Czołówka. Pochowany także na cmentarzu katolickim.

KULIGOWSKI ANTONI, syn Jana i Antoniny z Wodzisławskich, ur. 2 grudnia 1896 r. w Rogach, strzelec 49 pułku piechoty, zmarł z choroby nabytej na froncie dnia 2 lutego 1920 r. w Wólce na Wołyniu.

ŁYCZBA JAN, syn Jana i Marianny z Terków, ur. 11 września 1895 r. w Silniczce, ochotnik z P.O.W., 27 pułku piechoty i 55 pułku piechoty. Według naocznych świadków Józefa Kościańskiego z Silniczki i Władysława Mazurkiewicza z Radomska poległ w 1920 r. w okolicach Żytomierza, jadąc pociągiem na uzupełnienie oddziałów

Andrzej Jan Zakrzewski - Maluszyn / Częstochowa

Bohaterowie wojny 1918 - 1920

Łukasz Kopera

---

frontowych, na który napadli bolszewicy.

MĘYNARCZYK STANISŁAW, syn Józefa i Zofii z Kłapińskich, ur. 18 stycznia 1897 r. w Silniczce, ochotnik z POW., starszy strzelec sztabu 9 Dywizji Piechoty, zmarł w szpitalu Polskiego Czerwonego Krzyża w Łuńcu 3 marca 1920 r., pochowany tamże na cmentarzu wojskowym, grób nr 21.

OZOROWSKI JAN, syn Józefy, ur. 31 października 1898 r. w Woli Życińskiej, poległ w 1920 r. na froncie bolszewickim. RYBAK HENRYK, syn Antoniego i Marii z Pysiów, ur. 15 lipca 1892 r. w Silniczce, legionista z POW, poległ jako pierwszy policjant z POW po wypędzeniu okupantów, w pogoni za bandytami we wsi Ferdynandów gminy Maluszyn, dnia 18 listopada 1918 r. Pochowany na cmentarzu parafialnym w Maluszynie.

SEMPKOWSKI STANISŁAW, syn Władysława i Stefani z Lipowiczów, ur. 11 sierpnia 1897 r. w Maluszynie, ochotnik z POW, podporucznik 36 pułku piechoty Legii Akademickiej, poległ w boju dnia 10 października 1919 r. pod Płockiem.

SEMPKOWSKI STEFAN, syn Władysława i Stefani z Lipowiczów, ur. 29 września 1900 r. w Maluszynie, ochotnik z POW, starszy ułan 1 Pułku Ułanów Krechowieckich, poległ w boju dnia 18 sierpnia 1920 r. pod Żółkwią.

SOLIŃSKI STANISŁAW, syn Józefa i Julianny z Duszów, ur. 29 marca 1895 r. w Silniczce, ochotnik z POW, wstąpił do 1 Pułku Ułanów Krechowieckich w dniu 3 listopada 1918 r., poległ w boju dnia 16 września 1920 r. pod Czermerynem w rejonie Ołyki, pochowany tamże.

SOLIŃSKI FRANCISZEK, syn Józefa i Julianny z Duszów, ur. 23 marca 1801 r. w Silniczce, strzelec 56 pułku piechoty, zmarł ranny dnia 8 marca 1920 r. w szpitalu wojskowym w Gnieźnie, pochowany tamże.

STACHOWICZ JÓZEF, syn Wojciecha i Józefy z Białasów, ur. 12 lutego 1985 r. w Mostach, ochotnik z POW, wstąpił do 1 Pułku Ułanów Krechowieckich dnia 3 listopada 1918 r. jako ochotnik, poległ w boju dnia 29 maja 1920 r. pod Wołodarką na Ukrainie, pochowany tamże.

Stachowicz Franciszek, syn Wojciecha i Józefy z Białasów, ur. 10 stycznia 1900 r. w Mostach, poległ w boju 53 pułku piechoty na froncie bolszewickim w 1920 r.

STĘPIEŃ JÓZEF, syn Marcina i Marianny z Kościańskich, ur. 24 września 1899 r. w Silniczce, ochotnik z POW, 27 pułku piechoty, poległ na froncie bolszewickim. Według naocznych świadków Antoniego Puszczynskiego z Silniczki i Władysława Mazurkiewicza z Radomska poległ w 1920 r. w okolicach Żytomierza, jadąc pociągiem na uzupełnienie oddziałów frontowych, na który napadli Bolszewicy.

SZYMKIEWICZ BOLESŁAW, syn Józefa i Antoniny z Nowaków, ur. 1 stycznia 1898 r. w Sudzinie, poległ w boju w 1920 r. pod Warszawą w 47 pułku piechoty. Naoczni świadkowie: Bolesław Czaja Maluszyn i Andrzej Grabowski w Błoniu.

WIDERSKI LUDWIK, syn Wiktora i Anny z Mazutów, ur. 21 grudnia 1895 r. w Silniczce, poległ w boju w sierpniu 1920 r., służąc w 55 pułku piechoty na froncie bolszewickim. Naoczni świadkowie: Józef Kościański w Silniczce, służący w tym samym czasie w 55 pp.

WODZISŁAWSKI WŁADYSŁAW, syn Michała i Wiktorii z Dynusów, ur. 25 października 1900 r. w Krzętowie, poległ w boju pod Warszawą na froncie bolszewickim w sierpniu 1920 r.

WOJNOWSKI ANTONI, urodzony w Mostach, ochotnik POW, wstąpił do 1 Pułku Ułanów Krechowieckich w dniu 3 listopada 1918 r., poległ w boju pod Wołodarką na Ukrainie w dniu 29 maja 1920 r. w czasie walk 1 P. Uł. Krech. z bolszewikami.

WYSOCKI IGNACY, syn Kazimierza z Mostów, wstąpił do 1 Pułku Ułanów Krechowieckich w dniu 3 listopada 1918 r. jako ochotnik z POW, poległ w boju pod Wołodarką na Ukrainie dnia 29 maja 1920 r. w czasie walk 1 P. Uł. Krech. z bolszewikami, pochowany tamże.

Naszej refleksji nad poległymi i zbliżającą się kolejną rocznicą odzyskania niepodległość przez Polskę niech towarzyszą myśli i słowa naszych przodków sprzed 75 lat: „Przez walkę, przez trud i znój, przez krew żołnierza polskiego, któremu blisko pół wieku przewodził Człowiek bezgranicznie kochający Ojczyznę i pracę dla niej – JÓZEF PIŁSUDSKI, powstało i istnieje Państwo Polskie – Najjaśniejsza Rzeczpospolita Polska, stanowiąca dziś o sobie i zajmująca coraz to większe znaczenie wśród narodów. Do budowy fundamentów Tego Wielkiego Gmachu małą

Andrzej Jan Zakrzewski - Maluszyn / Częstochowa

Bohaterowie wojny 1918 - 1920

Łukasz Kopera

---

cegielkę, zroszoną krwią współbraci, dorzuciła i gmina Maluszyn. CZEŚĆ WODZOWI! CZEŚĆ POLEGŁYM! CZEŚĆ NIEZNANYM I CICHYM BOHATEROM O POLSKĘ!."(cytat pochodzi z I. Jezierni, Maluszyn, gmina powiatu radomszczańskiego, 1935, s. 48 - 49, mps).

Tablice upamiętniające poległych w walce 1918-1920 z gminy Maluszyn na ścianie frontowej kościoła parafialnego w Maluszynie

Andrzej Jan Zakrzewski - Maluszyn / Częstochowa

Bohaterowie wojny 1918 - 1920

Łukasz Kopera

Wszystkich zainteresowanych i spokrewnionych, z którymś z powyższych nazwisk uczestników walk o niepodległość Polski z dawnej gminy Maluszyn, proszę o kontakt mailowy na maluszyn@maluszyn.eu Ten adres email jest ukrywany przed spamerami, włącz obsługę JavaScript w przeglądarce, by go zobaczyć lub osobisty celem podzielenia się szerszymi informacjami o naszych poległych na www.maluszyn.eu.